

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 16.07.2009

C(2009)5786

Obiectul: Ajutor de stat N 318/2009 – Schemă de ajutor pentru restructurare destinat IMM-urilor din portofoliul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului și al Ministerului Economiei

Stimate domn,

1. PROCEDURA

- (1) La 26 mai 2009, autoritățile române au notificat Comisiei o schemă de ajutor pentru restructurare destinat întreprinderilor mici și mijlocii (denumite în continuare „IMM-uri”) din portofoliul Autorității pentru Valorificarea Activelor Statului (denumită în continuare „AVAS”) și al Ministerului Economiei.

2. DESCRIEREA MĂSURII

1. Schema

- (2) Schema analizată în cazul de față face parte dintr-o hotărâre de guvern pentru instituirea unui mecanism de ajutor de stat destinat agenților economici din portofoliul AVAS și al Ministerului Economiei, în vederea depășirii efectelor crizei economico-financiare mondiale (denumită în continuare „hotărâre de guvern”) - „*HOTĂRÂRE de GUVERN pentru instituirea unui mecanism de ajutor de stat privind restructurarea agenților economici din portofoliul AVAS și al Ministerului Economiei, în vederea depășirii efectelor crizei economico-financiare mondiale*”-, în temeiul căreia se poate acorda sprijin financiar întreprinderilor mici și mijlocii aflate în dificultate.

Cristian DIACONESCU
Ministru al Afacerilor Externe
Aleea Alexandru 31
RO - 011822-BUCUREȘTI

- (3) Această schemă nu este specifică pentru un anumit sector, deși nu se aplică sectoarelor cărbunelui, oțelului, agriculturii, pescuitului și acvaculturii. Schema are ca obiect acordarea unui ajutor pentru restructurare IMM-urilor din toate cele opt „regiuni de dezvoltare” din România.

2. Eligibilitate

- (4) Entitățile eligibile pentru finanțare în cadrul schemei sunt IMM-urile, care corespund definiției comunitare a IMM-urilor¹ și care se află în regiunile românești care pot beneficia de ajutoare regionale în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (a) din Tratatul CE (NUTS II). Numărul de beneficiari va fi cuprins între 11 și 50.
- (5) IMM-urile, care fac parte din portofoliul AVAS sau cel al Ministerului Economiei, sunt înregistrate și își desfășoară activitățile în temeiul legislației românești – indiferent de forma lor de organizare – și sunt autorizate să desfășoare activități comerciale, de exemplu cu scop lucrativ, într-un mediu concurențial.
- (6) De ajutorul acordat în cadrul schemei pot beneficia numai întreprinderile mici și mijlocii aflate în dificultate. În conformitate cu articolul 3 din hotărârea de guvern pentru instituirea mecanismului de ajutor, întreprinderile sunt considerate ca fiind în dificultate dacă se găsesc în una din următoarele situații:
- a) o societate cu răspundere limitată, în care mai mult de jumătate din capitalul social a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;
 - b) o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru datoriile societății, atunci când mai mult de jumătate din capitalul acesteia, așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut, peste un sfert din acest capital fiind pierdut în ultimele 12 luni;
 - c) indiferent de tipul societății comerciale în cauză, în cazul în care îndeplinește criteriile prevăzute de legislația națională pentru a face obiectul procedurilor colective de insolvență.
- (7) În conformitate cu articolul 17 alineatul (2) din hotărârea de guvern, dacă nu este îndeplinit niciunul din cele trei criterii, o măsură va fi notificată Comisiei în mod individual.

¹ Anexa I la Regulamentul Comisiei din 6 august 2008 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața comună în aplicarea articolelor 87 și 88 din tratat (Regulament general de exceptare pe categorii de ajutoare), JO L 214, 9.8.2008, p. 3 și Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (2003/361/CE), JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

- (8) Nu sunt eligibile pentru a beneficia de ajutor în cadrul acestei scheme întreprinderile nou create în primii trei ani de la începerea activității, precum și întreprinderile care își desfășoară activitatea pe o piață care suferă de supracapacitate structurală pe termen lung.
- (9) O întreprindere care aparține sau este preluată de un grup mai mare de întreprinderi este eligibilă doar în cazul în care se poate demonstra că dificultățile acesteia sunt intrinsece și nu sunt rezultatul unei alocări arbitrare a costurilor în cadrul grupului și că dificultățile sunt prea serioase pentru a fi rezolvate de către grup.

3. Condiții pentru acordarea ajutorului

- (10) Ajutorul poate fi acordat doar dacă se pot stabili motivele care stau la baza dificultăților întreprinderii și dacă posibilitatea ca întreprinderea să își restabilească viabilitatea pe termen lung este previzibilă în mod real.
- (11) Acordarea ajutorului este condiționată de existența unui plan de restructurare realist care să demonstreze că viabilitatea întreprinderii pe termen lung poate fi restabilită și care descrie circumstanțele care au dus la dificultățile întreprinderii. Planul de restructurare trebuie să includă, în plus față de restructurarea financiară (adică, majorarea capitalului, reducerea datoriilor), viitoarea structură organizațională și poziționarea strategică a întreprinderii. Planul de restructurare trebuie să prevadă o redresare care va permite întreprinderii, după încheierea restructurării, să își acopere toate costurile, inclusiv cheltuielile financiare. Durata planului de restructurare trebuie să fie cât de scurtă posibil și nu trebuie să depășească 5 ani. Restructurarea implică încetarea activităților generatoare de pierderi și reorganizarea activităților care pot redeveni viabile. Trebuie luate în considerare starea actuală a întreprinderii, precum și punctele tari și punctele slabe specifice ale acesteia. Trebuie explicate în mod plauzibil tendințele viitoare ale cererii și ofertei pe piața relevantă, precum și viitoarea poziție pe piață a întreprinderii.
- (12) În conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din hotărârea de guvern, acordarea ajutorului este condiționată de punerea integrală în aplicare a planului de restructurare. După aprobarea unui ajutor pentru restructurare, pot fi permise modificări ale planului de restructurare doar dacă planul revizuit indică o revenire a viabilității într-o perioadă de timp rezonabilă și este în conformitate cu punctele 52-54 din Liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (denumite în continuare „liniile directe”).
- (13) Nu sunt eligibile măsurile de restructurare care se limitează la ajutorul financiar destinat să compenseze pierderile din trecut, fără a aborda motivele respectivelor pierderi.
- (14) Întreprinderile beneficiare nu își vor putea mări capacitatea în timpul restructurării.
- (15) Este de așteptat ca beneficiarii ajutorului de stat să contribuie pe cât de mult posibil la planul de restructurare al întreprinderii. O astfel de contribuție trebuie să fie semnificativă, reală și efectivă și poate proveni din resursele proprii ale întreprinderii sau din contribuții private. Sunt excluse orice profituri viitoare estimate, cum ar fi fluxurile de capital. Contribuția menționată trebuie să fie de minimum 25 % din costurile de restructurare în cazul întreprinderilor mici și de 40 % în cazul întreprinderilor mijlocii.

- (16) Sunt prevăzute măsuri compensatorii proporționale cu efectele de denaturare ale ajutorului. Această condiție nu se aplică, în mod normal, în cazul întreprinderilor mici, cu excepția cazului în care se prevede altfel în normele sectoriale privind ajutorul de stat sau în cazul în care beneficiarul este activ pe o piață care suferă de supracapacitate pe termen lung.
- (17) Valoarea și intensitatea ajutorului trebuie să fie limitate la minimul strict al costurilor de restructurare în funcție de resursele financiare existente ale întreprinderii, ale acționarilor acesteia și ale creditorilor în cauză.
- (18) Niciun ajutor nu poate fi utilizat pentru finanțarea unor investiții noi care nu sunt esențiale pentru restabilirea viabilității întreprinderii. Valoarea și forma ajutorului trebuie să fie astfel încât să se evite furnizarea către întreprinderi de numerar în surplus care ar putea fi folosit pentru activități de denaturare a pieței.
- (19) Articolul 8 litera (g) din hotărârea de guvern prevede că pentru a fi eligibili pentru acordarea ajutorului în cadrul schemei, beneficiarii trebuie să dovedească faptul că nu au beneficiat de un ajutor de stat ilegal care face obiectul unui ordin de recuperare în vigoare.

4. Forma și valoarea ajutorului

- (20) Ajutorul este acordat sub formă de:
 - (a) credite cu o rată a dobânzii cel puțin comparabilă cu cea acordată pentru creditele către întreprinderi sănătoase;
 - (b) subvenții sub forma unor subvenții directe;
 - (c) injecții de capital pentru majorarea capitalului social sau circulant;
 - (d) majorare a capitalului social prin transformarea creanțelor AVAS și ale Ministerului Economiei în acțiuni;
 - (e) reeșalonarea datoriilor către AVAS (cum ar fi dividendele, împrumuturile pentru plata furnizorilor de utilități), inclusiv creanțele fiscale/comerciale/bancare preluate de AVAS.
- (21) Bugetul total maxim al schemei este egal cu echivalentul în lei a 180 de milioane EUR pentru doi ani. Prin urmare, bugetul anual este egal cu echivalentul în lei a 90 de milioane EUR.
- (22) Valoarea maximă a ajutorului care poate fi acordat oricărui beneficiar în cadrul schemei este egală cu echivalentul în lei a 10 milioane EUR.
- (23) Ajutorul acordat în cadrul acestei schemei poate fi cumulat, în aceleași scopuri, cu alte surse de ajutor de salvare și restructurare. Cu toate acestea, valoarea maximă a ajutoarelor de salvare și restructurare cumulate care pot fi acordate unei întreprinderi, inclusiv ajutoarele din alte surse sau scheme, nu pot depăși pragul de 10 milioane EUR.

5. „Prima și ultima dată”

- (24) Ajutorul în cadrul acestei scheme sau al oricărei alte scheme de ajutor pentru salvare și restructurare poate fi acordat unui beneficiar doar o singură dată. Pentru a primi un ajutor în cadrul acestei scheme, beneficiarul trebuie să declare că, în ultimii 10 ani, nu i s-a acordat niciun alt ajutor de salvare sau restructurare.

6. Durata schemei și rapoartele anuale

- (25) Schema va intra în vigoare în iulie 2009 în cazul unei decizii pozitive a Comisiei Europene emise până la această dată; în caz contrar, aceasta va intra în vigoare după aprobarea de către Comisie. Durata schemei este limitată la o perioadă de 2 ani, respectiv 2009 și 2010, cu posibilitatea unei prelungiri de un an în cazul în care criza economico-financiară va dura mai mult și cu aprobarea Comisiei Europene. Autoritățile române s-au angajat să renotifice schema atunci când actualele linii directe vor fi înlocuite cu unele noi, modificate din punct de vedere al conținutului în vederea alinierii acestei scheme cu noile linii directe.
- (26) Autoritățile române s-au angajat să prezinte rapoarte anuale privind funcționarea schemei care să conțină informațiile specificate în instrucțiunile Comisiei privind rapoartele standardizate². Rapoartele anuale vor include, de asemenea, o listă a întreprinderilor beneficiare, pentru fiecare din acestea fiind furnizate datele prevăzute la punctul 86 din liniile directe.

3. EVALUARE

1. Caracterul de ajutor de stat al schemei

- (27) În cadrul acestei scheme, măsurile de sprijin financiar sunt finanțate de la bugetul de stat, prin intermediul bugetului AVAS și, prin urmare, pot fi considerate ca fiind acordate din resursele statului în sensul articolului 87 alineatul (1) CE.
- (28) Schema va oferi un avantaj beneficiarilor, în măsura în care le vor fi acordate subvenții directe. Mai mult, beneficiarii vor primi împrumuturi, injecții de capital și transformări ale datoriilor în acțiuni, în condiții mai favorabile decât cele pe care le-ar putea obține pe piață. Aceasta le conferă un avantaj economic. Ajutorul acordat în acest mod consolidează poziția întreprinderilor beneficiare în raport cu cea a competitorilor acestora din alte state membre și, prin urmare, trebuie privit ca un ajutor care denaturează concurența și afectează schimburile comerciale dintre statele membre.
- (29) Prin urmare, aceste măsuri constituie ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE.

² Anexa III A și B (formatele de raportare standardizate pentru ajutorul de stat existent) la Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de adoptare a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

2. Compatibilitatea măsurii de ajutor

- (30) Ajutorul în cadrul schemei este acordat în vederea salvării și restructurării întreprinderilor aflate în dificultate. Din acest motiv, Comisia a analizat schema în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE și, în special, în temeiul Liniilor directe comunitare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate³ (denumite în continuare „linii directe”).
- (31) Schema notificată respectă principiile generale stipulate la punctul 78 din liniile directe. România confirmă că încadrarea întreprinderilor în categoria IMM-urilor va fi făcută în conformitate cu definiția comunitară pentru IMM-uri. În conformitate cu definiția IMM-urilor din Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare și din Recomandarea Comisiei 2003/361/CE⁴ (la care se face referire la punctul 57 din liniile directe), o întreprindere nu poate fi considerată IMM dacă 25 % sau mai mult din capitalul sau din drepturile de vot ale acesteia sunt controlate de unul sau de mai multe organisme publice, cu excepția cazului în care unul din investitorii prevăzuți la anexa I articolul 3 alineatul (2) al doilea paragraf la Regulamentul general de exceptare pe categorii de ajutoare și, respectiv în Recomandarea Comisiei, depășește pragul de 25 %. În cazul de față, autoritățile române au confirmat că autoritățile care acordă ajutorul vor evalua dacă beneficiarii acestuia îndeplinesc criteriile comunitare pentru a fi considerați IMM-uri.
- (32) În conformitate cu punctul 79 din liniile directe, schema notificată este limitată la IMM-urile care îndeplinesc cel puțin unul dintre cele trei criterii prevăzute la punctul 10 din liniile directe pentru evaluarea eligibilității sau care pot fi considerate întreprinderi aflate în dificultate. Vor fi notificate Comisiei în mod individual măsurile în favoarea întreprinderilor care sunt considerate în dificultate în conformitate cu criteriile permissive prevăzute la punctul 11 din liniile directe.
- (33) Așa cum se mai prevede la punctul 78 din liniile directe, schema propusă conține toate elementele esențiale ale condițiilor generale pentru compatibilitatea ajutorului de restructurare, prevăzute la capitolele 2 și 3 din liniile directe. În special, întreprinderile nu vor fi eligibile în primii trei ani de la începerea activității. În conformitate cu punctul 13 din liniile directe, schema prevede că o întreprindere care aparține sau este preluată de un grup mai mare de întreprinderi nu va fi în mod normal eligibilă pentru ajutor de salvare și restructurare. Aplicarea tuturor celorlalte detalii privind aceste puncte se face prin referire la liniile directe. În consecință, schema este în conformitate cu liniile directe în ceea ce privește condițiile generale.
- (34) Autoritățile române s-au angajat să înainteze Comisiei spre aprobare orice modificare adusă schemei de ajutor pentru restructurare.

³ Liniile directe privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate, JO 2004/C 244/02.

⁴ A se vedea nota de subsol 1 de mai sus.

- (35) Acordarea ajutorului este condiționată de punerea integrală în aplicare de către beneficiar a unui plan de restructurare aprobat de statul membru în cauză. Planurile de restructurare cerute în cadrul schemei trebuie să prevadă următoarele:
- a) restabilirea viabilității beneficiarului în conformitate cu punctele 34-37 din liniile directoare;
 - b) în cazul întreprinderilor mici, capacitatea beneficiarului nu trebuie să crească în timpul restructurării, în conformitate cu punctul 82(b) din liniile directoare, iar în cazul întreprinderilor medii, trebuie evitate denaturările excesive ale concurenței sub forma măsurilor compensatorii, în conformitate cu punctele 38-42 din liniile directoare.
 - c) limitarea ajutorului la minimul necesar în conformitate cu punctele 43-45 din liniile directoare. Contribuția beneficiarului trebuie să fie reală și să nu provină dintr-un ajutor, respectând pragul aplicabil prevăzut la punctul 44 din liniile directoare;
 - d) modificarea planului de restructurare în conformitate cu punctele 52-54 din liniile directoare.
- (36) Prin urmare, condițiile pentru autorizarea schemelor de restructurare, prevăzute la punctul 82 din liniile directoare sunt îndeplinite.
- (37) Principiul „prima și ultima dată” descris la punctul 24 de mai sus este în conformitate cu secțiunea 3.3 din liniile directoare și, prin urmare, respectă condițiile prevăzute la punctul 84 din liniile directoare.
- (38) Valoarea maximă a ajutorului care poate fi acordat unui beneficiar, prevăzută la punctul 23 de mai sus, nu depășește pragul de 10 milioane EUR în conformitate cu punctul 83 din liniile directoare.
- (39) În conformitate cu punctul 26 de mai sus, autoritățile române s-au angajat să prezinte rapoarte privind funcționarea schemei și, prin urmare, respectă condițiile prevăzute la punctul 86 din liniile directoare.
- (40) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că schema de ajutor notificată este compatibilă cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE.

3. Concluzie

- (41) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că schema notificată îndeplinește toate condițiile prevăzute de liniile directoare.

4. DECIZIE

(42) Comisia a decis, pe baza evaluării anterioare, că schema de ajutor este compatibilă cu piața comună în conformitate cu articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE.

În cazul în care această scrisoare conține informații confidențiale care nu trebuie divulgate unor părți terțe, vă rugăm să informați Comisia în termen de cincisprezece zile lucrătoare de la data primirii acestei scrisori. În cazul în care Comisia nu primește o solicitare motivată în acest termen, se va considera că sunteți de acord cu divulgarea către terți și cu publicarea textului integral al scrisorii în limba autentică pe site-ul de internet http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/index.htm.]

Cererea respectivă trebuie trimisă prin scrisoare recomandată sau prin fax la următoarea adresă:

Commission européenne Direction générale de la concurrence Direction Aides d'État
Greffé des aides d'État
B - 1049 Bruxelles
Fax: +32 2 296 12 42

Vă rugăm să indicați denumirea și numărul cazului în toată corespondența.

Cu deosebită considerație,

Pentru Comisie

Neelie KROES
Membru al Comisiei